

Samen met de natuur keren we het tij!

LESPAKKET OVER KLIMAATVERANDERING IN VLAANDEREN EN HET SIGMAPLAN

Derde graad lager onderwijs

Trek de natuur in samen met een gids!

Met de financiële steun van het Europese LIFE programma

Sparc
klaar voor het klimaat

SigmaPlan

EDUCATIEF PAKKET OVER HET KLIMAAT

In de Scheldevallei worden verschillende **overstromingsgebieden** aangelegd. Het zijn natuurgebieden in volle verandering waar riviernatuur ruimte krijgt om zich te ontwikkelen. Maar deze nieuwe wandel-, fiets- en speelparadijzen zijn er bovenal **om ons te beschermen tegen de gevolgen van klimaatverandering**. Want anders dreigen de stijging van de zeespiegel en grotere hoeveelheden regenwater ervoor te zorgen dat huizen, straten of zelfs je klas of speelplaats onder water komen te staan!

Ga samen met jouw leerlingen van het **vijfde of zesde leerjaar** op ontdekking in een overstromingsgebied in de buurt. Onder begeleiding van een gids leer je bij over de thema's klimaatverandering, overstromingsgebieden en het Sigmaplan. Tijdens een korte wandeling door een overstromingsgebied stoppen we vier maal voor een proefje of korte activiteit. De opdrachten onderweg leggen op een heel toegankelijke manier uit wat de oorzaak is van klimaatverandering, wat de gevolgen zijn, hoe we ons in Vlaanderen beschermen en wat iedereen thuis kan doen om zijn of haar impact op het klimaat te beperken. Want **samen met de natuur keren we het tij!**

BUITENLES

Bezoek een overstromingsgebied op fietsafstand van jouw school! Deze leerrijke uitstap doe je steeds onder begeleiding van een gids (1 per klas van ongeveer 25 leerlingen). Met een leskoffer vol materialen voor de proefjes gaan jullie op stap door een overstromingsgebied in de buurt.

OPDRACHTEN ONDERWEG

Tijdens een eerste opdracht ondervinden we met kopjes warm water wat het verschil is tussen een natuurlijk broeikaseffect en een versterkt broeikaseffect. Zo begrijpen we beter wat aan de **oorzaak** ligt van de klimaatopwarming. Hierna bespreken we samen welke **gevolgen** we kennen en misschien al hebben gezien om ons heen, op televisie of in de krant. Vervolgens bouwen we zelf met legoblokjes aan een **oplossing**: een overstromingsgebied! Om af te sluiten leggen we verschillende goede en minder goede (dagelijkse) gewoonten naast elkaar: wat kunnen we allemaal thuis doen om ons steentje bij te dragen?

EXTRA LESMATERIAAL

Op onze website vind je verschillende lespakketten die ideaal te combineren zijn met deze buitenles. Zo kan je ook vooraf of achteraf in de klas bijleren over klimaat en de natuur in de Scheldevallei. Neem zeker een kijkje op onze website www.life-sparc.eu/op-stap-met-de-klas en ontdek de invulblaadjes en spelletjes.

Wie benieuwd is naar het exacte verloop van de buitenles, kan ook de volledige handleiding met uitgebreide beschrijving van de opdrachten en de aansluitende onderwijsdoelen vinden op onze [website](#).

ROUTE EN AFSpraakpunt

De route is afhankelijk van het overstromingsgebied waar de gegidste wandeling plaatsvindt en de stand van de werken. Reken op een wandeling van ongeveer 2,5 kilometer.

EEN BUITENLES BOEKEN

De educatieve pakketten zijn beschikbaar in de volgende gemeenten:

Laarne: ritavandenbergh@scarlet.be

Wichelen: ritavandenbergh@scarlet.be

Dendermonde: toerisme@dendermonde.be

Waasmunster: jeugd@waasmunster.be

Hamme: info@gs-esf.be*

Temse: milieu@temse.be

Kruibeke: milieu@kruibeke.be

Boom: frank.rits@boom.be

Rumst: lotte.jansen@rumst.be

Bornem: info@natuurgidsen-klein-brabant.com

Puurs-Sint-Amands: info@natuurgidsen-klein-brabant.com

Scholen uit Waasmunster, Temse, Kruibeke, Bornem, Puurs-Sint-Amands en Boom kunnen de buitenles gratis volgen. Voor scholen uit andere gemeenten wordt een kost aangerekend voor de gids (reken op € 35 à € 65), informeer je hierover tijdens het boeken.

**In Hamme zijn de opdrachten en informatie uit dit pakket geïntegreerd in het bestaand educatief aanbod van Grenzeloze Schelde. Meer info via www.gs-esf.be.*

LESKOFFER

De gids brengt een leskoffer mee vol materiaal voor de proefjes onderweg. Die opdrachten leggen op een heel toegankelijke manier uit wat de **oorzaak** is van klimaatverandering, wat de **gevolgen** zijn, met welke **oplossing** we ons in Vlaanderen beschermen en wat iedereen thuis zelf kan doen.

TIMING RICHTLIJN

09.30 - 09.40 uur	(10')	aankomst + korte situering Schelde
09.40 - 10.05 uur	(25')	opdracht 1 = proefje kopjes water: oorzaak
10.05 - 10.15 uur	(10')	wandelen (1>2)
10.15 - 10.25 uur	(10')	opdracht 2 = foto's analyseren: gevolgen
10.25 - 10.35 uur	(10')	wandelen (+ eventueel uitleg over dijken) (2>3)
10.35 - 11.00 uur	(25')	opdracht 3 = lego: oplossingen Vlaanderen
11.00 - 11.10 uur	(10')	wandelen (+ eventueel natuur uitleg) (3>4)
11.10 - 11.20 uur	(10')	opdracht 4 = kaartjes: oplossingen wij
11.20 - 11u30 uur	(10')	eindspel

LIFE SPARC

Met het Sigmaphan werkt Vlaanderen aan een buffer tegen de stijgende zeespiegel en extreme weersomstandigheden. Langs de Schelde en haar bijrivieren bieden gecontroleerde overstromingsgebieden en ontpolderingen de rivieren meer ruimte.

Via het Europese LIFE-project SPARC (Space for Adapting the River Scheldt to Climate Change) worden acht Sigmagebieden in de provincies Oost-Vlaanderen en Antwerpen versneld ontwikkeld. Daarbij komt ook ruimte vrij voor authentieke getijdennatuur en recreatie. Sparc valt onder het LIFE Climate Action-programma, dat gefinancierd wordt door de Europese Unie.

Het LIFE-programma ondersteunt de ontwikkeling en uitvoering van het Europese natuur- en milieubeleid. Met de steun van Europa zoekt LIFE Sparc mee naar antwoorden op de uitdagingen die de klimaatverandering met zich meebrengt.

Lees meer op www.life-sparc.eu.

LIFE Sparc is een initiatief van deze partners:

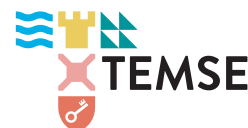
Vlaanderen
verbeelding werkt

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

Waterbouwkundig
Laboratorium

Dit educatieve pakket is tot stand gekomen dankzij de inhoudelijke en financiële steun van de volgende partners:

Dit document is mogelijk gemaakt dankzij de bijdrage van de Europese Unie in het kader van LIFE Sparc.